

Výška v kohoutku: 120–150 cm
Hmotnost: ♂ 160–240 kg
♀ 120–170 kg

Jelen evropský

Cervus elaphus
Rothirsch / Red Deer

Výška v kohoutku: 65–75 cm
Hmotnost: 15–20 kg

Srniec obecný

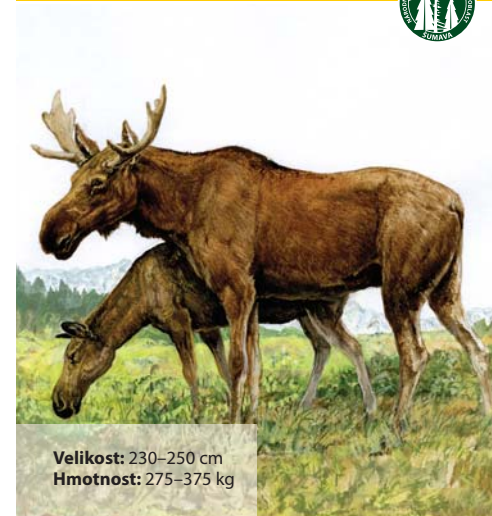
Capreolus capreolus
Roh / European Roe Deer

Velikost:
výška v kohoutku: 55–100 cm
délka těla: 120–180 cm
Hmotnost: 40–200 kg

Prase divoké

Sus scrofa
Wildschwein / Wild Boar

Velikost: 230–250 cm
Hmotnost: 275–375 kg

Los evropský

Alces alces
Elch / Eurasian Elk

Délka těla: 50–80 cm
Výška v kohoutku: 35–40 cm
Délka ocasu: 30–45 cm
Hmotnost: 3–10 kg

Liška obecná

Vulpes vulpes
Roufuchs / Red Fox

Délka těla: 55–60 cm
Délka ocasu: 7,5–10 cm
Hmotnost: 2,5–7 kg

Zajíc polní

Lepus europaeus
Feldhase / Brown Hare

Délka těla: 38–55 cm
Délka ocasu: 4,5–7,5 cm
Hmotnost: 1,3–2,5 kg

Králík divoký

Oryctolagus cuniculus
Wildkaninchen / European Rabbit

Délka těla: 50–77 mm
Délka ocasu: 40–75 mm
Hmotnost: 3,5–13 g

Myška drobná

Micromys minutus
Eurasische Zwergrmaus / Eurasian Harvest Mouse

Název: Los evropský

Třída: savci

Řád: sudokopytníci

Čeleď: jelenovíti

Délka života: až 20 let

Chování: Samci žijí osaměle, samice s mláďaty v malých skupinách.

Mládata: Říje probíhá od srpna do října, obvykle v září. Doba březosti je okolo 36 týdnů, samice rodí 1–3 mláďata, která kojí asi 4 měsíce. Dospělosti dosahují losi ve 2,5 letech.

Potrava: Živí se listy, výhonky, větvičkami a kůrou bříz, vrb a jeřábů, vodními a bažinnými rostlinami.

Popis: Los je náš největší savce, má šedohnědou až černou srst, na krku mu vyrůstá hřívá. Velká protáhlá hlava je zakončena silným přečnivajícím horním pyskem. Losi jsou dobře vybaveni pro pohyb v měkké půdě. Jejich nohy mají velkou našlapovací plochu s roztažitelnými spárky. Jsou rychlí, dobře plavou. Paroží losího byka tvarem připomíná lopaty.

Výskyt: V létě se losi zdržují ve vlhkých biotopech s bohatými porosty v okolí vody. V zimě dávají přednost sušším stanovištím. Na Šumavě žije malá skupina losů na pravém břehu Lipna.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Myška drobná

Třída: savci

Řád: hlodavci

Čeleď: myšovití

Délka života: 6–18 měsíců

Chování: Přes svoji převažující noční aktivitu bývá často čilá i ve dne. Ráda šplhá po stéblech vysokých trav, kopřiv nebo rákosu. Ve výšce 30–80 cm nad zemí si také ve vysoké vegetaci staví hnízdo ve tvaru koule o průměru kolem 10 cm.

Mládata: Rozmnožuje se od května do srpna, celkem 2–3krát za sezonu. Samice je březí 21 dnů a mívá 3–7 mláďat. Mládata při narození váží o něco více než 1 g, po 8–10 dnech prohlédnou a ve třech týdnech se zcela osamostatňují.

Potrava: Živí se rostlinnou i živočišnou potravou, v závislosti na ročním období. Živočišnou potravu tvoří larvy či kukly hmyzu a rostlinnou složku semena trav, plevelů, obilovin, zelené a podzemní části rostlin.

Popis: Jedná se o našeho nejmenšího hlodavce. Má drobné boltece i oči a dlouhý, řídkce ochlupený ocas. Bříško má bílou barvu a zbarvení na hřbetu je v létě světle žluté nebo okrové, někdy i do rezava. V zimě převládá tmavší, někdy i slabě načervenalý odstín.

Výskyt: Osídluje především vlhké a hustě zarostlé břehy rybníků, řek, potoků, rákosiny a mokřiny. V ČR je běžná do 500–600 m n. m. Výskyt na Šumavě se proto řadí k nejvýše položeným v rámci celé Evropy.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Prase divoké

Třída: savci

Řád: sudokopytníci

Čeleď: prasatovití

Délka života: V zajetí 15–20 let, v přírodě méně.

Chování: Je aktivní zejména v noci, den tráví hlavně odpočinkem. Žije obvykle ve skupinách čítajících průměrně 20 jedinců. Výjimku tvoří staří samci, kteří žijí samotářsky.

Mládata: Samice rodí jednou ročně v březnu až květnu 4–7 (2–13) mláďat. Mládata jsou první měsíc rezavá až žlutohnědá s podélně světlými proužky.

Potrava: Je všežravec a živí se především trávou, hlí-zami, ořechy, bobulemi, mršinami, kořínky, hmyzem a malými plazy.

Popis: Vzhledem k velikosti těla má prase divoké nápadně velkou protáhlou hlavu, která přechází v pohyblivý, lysý rypák a krátké končetiny. Srst tvoří husté štětiny a v zimě je výrazně hustší a tmavší. Charakteristické jsou čtyři výrazné trojhranné špičáky, jež se při dorůstání zahýbají vzhůru a slouží jako účinná zbraň při soubojích. Spodní špičáky kňourů nazývají myslivci „páráky“ a horní „klektáky“ U samic jsou menší. Ze smyslu má nejvíce vyvinuté čich a sluch, nejméně potom zrak.

Výskyt: Obývá celé území ČR, především polohy 200–600 m n. m. V létě vystupuje i nad hranici lesa (např. Šumava).

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Králík divoký

Třída: savci

Řád: zajíci

Čeleď: zajícovití

Délka života: dožívá se většinou 18 měsíců, maximálně až 10 let

Chování: V porovnání se zajícem je to společenský tvor, který žije v uzavřených koloniích, v nichž platí určitá hierarchie. Králíčí nory mohou být jednoduché, ale mohou mít také podobu složitých labyrintů.

Mládata: Samice je březí 30 dní, do roka může mít 4–5 vrhů po 3–8 mláďatech. Před porodem si upravuje v noře hnízdo ze suché trávy a srsti vyškubané z hrudi. Mládata přicházejí mláďata na svět slepá a holá, postupně prohlédnou, porostou srstí a opouští rodnou noru.

Potrava: Živí se rostlinnou potravou, hlavně zelenými částmi různých druhů bylin, v zimním období převažuje suchá tráva, kůra dřevin a větvičky.

Popis: Dorůstá až o polovinu menší velikosti než zajíc. Má zakulacenou hlavu, zavalitější tělo a výrazně kratší ocas, který je zespodu bílý. Jeho uši jsou kratší, bez černých skvrn na špičkách. Ve zbarvení převládá šedý, modrošedý či šedohnědý odstín, na břichu je srst světlejší.

Výskyt: Žije v nižších polohách, protože mu vyhovují suché a teplé oblasti, kde je menší množství srážek a kratší zimy. V ČR je jeho výskyt ostrůvkovitý a jeho populaci ovlivňují epidemie myxomatóz.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Srnec obecný

Třída: savci

Řád: sudokopytníci

Čeleď: jelenovíti

Délka života: 10 let

Chování: Je to poměrně plaché zvíře. Často se ozývá zvukem, který se podobá psímu štěknutí. V létě žijí převážně jednotlivě a v zimě se slučují do různých velkých tlup.

Mládata: Říje probíhá od poloviny července do poloviny srpna. Do listopadu se zárodek prakticky nevyvíjí (latentní březost). V květnu až červnu se rodí jedno, někdy dvě hnědá, bíle skvrnitá srněčata.

Potrava: Travniny, byliny a plody. Často okusuje větvičky mladých stromů a keřů.

Popis: Srst má rezavě červený odstín, na zimu narůstá tmavší a delší srst. Samci mají typické parůžky, které v období od října do prosince shazují. Na jaře příštího roku narůstají parůžky nové a jsou pokryty vrstvou lýčí, kterého se srnec po dokončení růstu parůžků zbavuje otíráním o slabé stromky. Podle počtu výsad se jedná o špičáka, vidláka, šesteráka a ojedinele osmeráka. Ze smyslu má nejvíce vyvinuté čich a sluch.

Výskyt: Areal rozšíření leží v téměř celé Evropě, v části Asie a severní Afriky. Obývá především otevřenou krajinu s lesíky, křovinami a poli.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Zajíc polní

Třída: savci

Řád: zajíci

Čeleď: zajícovití

Délka života: 8–12 let

Chování: Zajíc žije samotářským způsobem života, pouze v době páření je možné spatřit více jedinců pohromadě. Obvykle přes den odpočívá a teprve se soumrakem vychází z úkrytu.

Mládata: Samice mívá 2–3 vrhy s 2–5 mláďaty, která přicházejí na svět osrstěná a vidoucí. U samice se drží pouze 2–3 dny, poté se 3 týdny vracejí pouze na kojení. Zvláštností u zajíce je opětovné plazení v době březosti (tzv. superfetace).

Potrava: Výlučně rostlinná strava podle celoroční nabídky. V zimě okusuje letorosty a ohryzává kůru listnatých dřevin, příležitostně konzumuje různé dužnaté plody a semena. Zpravidla vystačí s vodou obsaženou v přijímané potravě.

Popis: Zajíc polní má protáhlé tělo, oválnou hlavu s nápadně dlouhými ušními boltci. Zadní končetiny jsou podstatně delší než přední. Srst je skořicově hnědá, boky jsou světle hnědé a břicho téměř bílé. Tmavá je také svrchní strana krátkého ocasu.

Výskyt: Je rozšířený na celém území ČR. Zdržuje se na polích, loukách, úhorech, mezích, stráních a větrolamech, případně sadech. Vyhovují mu také okraje lesů, vyskytuje se až po horní hranici lesa, a to i uprostřed velkých lesních celků, jako je Šumava.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Jelen evropský

Třída: savci

Řád: sudokopytníci

Čeleď: jelenovíti

Délka života: 10–13 let ve volné přírodě, v zajetí až 20 let.

Chování: Samci žijí mimo období říje samostatně, Samice žijí společně s mladými kusy ve skupinách, které mohou mít až 50 jedinců.

Mládata: Říje probíhá od září do října, březí samice rodí po 240–262 dnech jedno, výjimečně dvě mláďata, která skrývá v prvních dnech života v travnatých porostech. Kojena jsou 4 měsíce. Pohlavně dospívají ve věku 2 let.

Potrava: Jelen je býložravý přežvýkavec a živí se hlavně travinami a bylinami, v zimě okusuje křoviny, kůru a větvičky stromků. Energii v zimě doplňuje bukvicemi, kaš-tany a žaludy.

Popis: Srst má hnědou barvu, která je u samců na krku prodloužená. Samci mají typické parohy, které na konci zimy shazují a na jaře jim začínou růst nové. Paroží dospělých jelenů má tzv. výsady, které každým rokem přibývají a rostou.

Výskyt: Jeho areál rozšíření zaujímá téměř celou Evropu, Asii a severní Afriku. V ČR se vyskytuje především v horských lesnatých oblastech.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Liška obecná

Třída: savci

Řád: šelmy

Čeleď: psovíti

Délka života: V našich podmínkách se dožívá okolo 8 let.

Chování: Liščí nora slouží jako úkryt a prostor pro vyvádění mláďat. Žije samotářským způsobem. Pouze v místech vysoké populační hustoty žijí lišky ve skupinách.

Mládata: Říje probíhá od ledna do března a po 52–53 dnech březosti rodí samice v březnu až květnu obvykle 4–5 (3–10) mláďat. Osamostatňují se po 3 měsících.

Potrava: Hlavní složku potravy tvoří drobní hlodavci, hmyz či měkkýši, lesní plody a jiná rostlinná potrava. Nepohrdne ani mršinou, v zimě či v období péče o mláďata může lovit zajíce, srněčata, bažanty, kachny či domácí drůbež.

Popis: Liška je štíhlá psovitá šelma s poměrně dlouhýma špičatýma ušima a dlouhým huňatým ocasem. Srst je obvykle na většině těla rezavá, dolní část obličje, břicho a konec ocasu jsou žlutobílé, nohy a uši na konci černé. Kromě této barevné kombinace se v přírodě vyskytují ještě dvě další, tzv. stříbrná a černá.

Výskyt: Liška obecná je nejrozšířenější šelmou České republiky. Přednostně obývá lesní komplexy a zalesněné plochy v otevřených krajíně. Na Šumavě byla pozorována i na vrcholu Plechého a Jezerní hory – ve výškách 1300 m n. m.

Ilustrace: Pavel Procházka